

ÚHEL POHLEDU

Šaría v zemích bílého muže?

Není těžké vidět v dnešním islámu nebezpečí. Část viny za tento stav ale padá i na nemoudrou politiku Západu

VÁCLAV HOŘEJŠÍ
molekulární imunolog

Chceme, aby v zemích bílého atlantického muže panovalo právo šaría? Tuto otázku mi položil jeden můj známý, když jsem se ho dotázal na jeho názor na teroristický útok na Novém Zélandu.

V té naší diskusi padly ještě další jeho výroky: „Podle mě dříve nebo později se věc bude muset vyřizovat zbraněmi i u nás.“ – „Podle německého stromu života za posledních deset let se v této ubohé zemi narodilo stejně dětí muslimů jako bělochů, ve Francii je to ještě horší. Za dalších deset let tu bude generace mladých muslimů ve stejném počtu jako Němců.“

Na můj dotaz, zda schvaluje to, co udělal Breivik a nyní ten Australan, opáčil: „Ne. Takhle se k deislamizaci nedopracujeme. Řešením je nepustit je sem. Breivik je nikdo, a navíc důsledek, ne příčina. To Merkelová, Macron, Juncker, Mayová a spol. jsou nebezpeční, nejdříve své zemi a potom nám.“

Názory mého známého jsou zjevně sdíleny většinou českých občanů. V jedné nedávné venkovské hospodské diskusi o uprchlících jsem slyšel „hlas lidu“, který zněl ústy jednoho myslivce (jinak slušného člověka a praktikujícího katolíka) doslova takto: „Všechny je postřílet!“

V této souvislosti bych chtěl upřesnit, jaký mám názor na to „muslimské nebezpečí“ a včím s tím souvisí.

Fakta a „fejky“

Myslím, že každý slušný člověk musí souhlasit s akutní pomocí ubožákům prchajícím ze zemí rozvrácených válečným konfliktem. Na druhé straně rozhodně nelze souhlasit s extrémním názorem, že Evropané jsou povinni bezpodmínečně přijmout jakékoli množství jakýchkoli migrantů.

Rozhodně nepodporuji žádný bezbřehý multikulturalismus, a už vůbec ne zavírání očí před jakýmkoli formami agresivních forem náboženství, ať už muslimského, nebo jiného. Pokud někdo, dokonce při bohoslužbě, pronáší nenávislné výroky a vyzývá k násilí, musí být potrestán; je-li to cizinec, musí být vyhoštěn. Nechápu, proč středověká Saúdská Arábie, jejíž občané šíří po světě fundamentalistickou formu islámu a která vraždí své kritiky, zůstává přítelem Západu

Islám byl na cestě k liberalizaci a sekularizaci, píše autor. Pak ale přišly konflikty, které napomohly u muslimů rozdmýchat protizápadní nálady a posílit islámský fundamentalismus. Ilustrační snímek je z Francie. FOTO SHUTTERSTOCK

(zvláště USA), zatímco Rusko, Kuba nebo Čína jsou oblíbeným cílem naší tvrdé lidskoprávní kritiky.

Státy přijímající uprchlíky mají plné právo, ba i povinnost důkladně všechny příchozí prověřit, rozhodnout, kdo má nárok na azyl jako politický uprchlík, případně kdo z těch čistě ekonomicky motivovaných je pro ně přijatelný. Ti, kdo byli shledáni neoprávněnými, resp. nežádoucími, by měli být humánním způsobem vráceni do zemí původu. Myslím, že pobyt žadatelů za slušných, nikoli vězeňských podmínek v nějakých detenčních zařízeních do doby vyřízení jejich záležitostí není ničím nepřijatelným.

Názor, že migrace (převážně muslimská) je záměrně jaksi zlovolně organizována některými evropskými politiky s cílem budoucí islamizace Evropy, považuji za absurdní nesmysl a „fejku“ prvního řádu.

Samozřejmě by bylo ideální, kdybychom mohli problém řešit radikálně a velkoryse – tedy nápravou společenských a ekonomických poměrů v zemích, odkud ti lidé prchají. Ale pokud bychom to mysleli vážně, museli bychom se pustit do vpravdě gigantické, dosud naprosto nevídané, finančně nepředstavitelné náročné a politicky a organizačně takřka nepřed-

Velká většina muslimů je umírněná, přesto je znepokojivé, že evidentně dochází k nárůstu islámského fundamentalismu

”

stavitelné operace, proti které je například řešení řecké dluhové krize dětská hračka. Už ale slyším řev mnoha našinců protestujících proti tomu, aby se naše miliardy vyhazovaly na něco takového. Obávám se, že realistické dobré řešení tady neexistuje...

Musím se přiznat, že i já vidím v současném islámu určité nebezpečí. Je evidentní, že v posvátných textech tohoto náboženství, vyznávaného momentálně zhruba 1,7 miliardy lidí (s perspektivou až 2,8 miliardy v roce 2050), se snadno najdou pasáže zneužitelné radikály k násilným akcím, že právní principy tohoto pro mnohé

atraktivního náboženství s jasnými světovládnými ambicemi jsou v zásadním rozporu s evropskými liberálními principy. Je sice pravda, že velká většina muslimů je umírněná a že ve skutečnosti naprostá většina obětí islamistických teroristů jsou jiní muslimové, ale přesto je znepokojivé, že evidentně dochází k nárůstu islámského fundamentalismu.

Ještě před nějakými třiceti až padesáti lety se zdálo, že i islám je na cestě k liberalizaci a sekularizaci. Pak ale přišly konflikty arabských států s Izraelem a konflikty vedené NATO v Afghánistánu, Iráku, Libyi a Sýrii, které výrazně napomohly u muslimů rozdmýchat protizápadní nálady a posílit islámský fundamentalismus jako jejich ideologický základ. Řekl bych, že ona mírně řečeno nemoudrá politika Západu, a to konkrétně Bush junior, Rumsfeld, Blair a spol., nese hlavní zodpovědnost za tento neblahý a vpravdě fatální vývoj. Kdyby skutečně nestranně fungovalo mezinárodní právo, museli by tito lidé již dávno po odsouzení v Haagu sedět ve vězení, podobně jako váleční zločinci z afrických a balkánských konfliktů.

Autor působí v Ústavu molekulární genetiky Akademie věd České republiky

DOPISY REDAKCI

Nemáme planetu B, zato plán B mít můžeme

Ad LN 20. 3.: Když demonstrovat je...

Je dobře, že někdo konečně řekl drsnou pravdu. Změně klimatu nezabráníme jen tím, „že si každý na střechu přidělá solární panel a přestane používat plastová brčka“, jak uvádí autor článku. Řešením není ani to, že bychom přestali zbytečně cestovat letadly, vzdali se čerstvých jahod z JAR v lednu a celoročně růží za pár korun z Afriky. Nevyřeší to ani důsledné a bezpochyby důležité třídění odpadu. Účinný boj s klimatickou změnou by vyžadoval, respektive bude vyžadovat systémovou změnu životního stylu.

A v tom je ten základní problém, protože lidstvo, a to nejen jeho bohatší euroatlantická část, není na tuto zásadní změnu psychologicky připraveno. Celosvětový ekonomický systém je založen na stále stoupající spotřebě, drancování přírodních zdrojů a životě na dluh – a to bez ohledu na společensko-politický systém. Jsem velmi skeptický k tomu, že by se lidstvo dobrovolně vzdalo svého pohodlí, a ještě ke všemu do roku 2030, jak požaduje Mezinárodní panel proti klimatu. To je až nebezpečná iluze. Spíše hledíme „plán B“, tedy jak přežít, aniž bychom se museli vrátit před průmyslovou revolucí.

Stanislav Boloňský, Roztoky

Jak dál se vzděláváním

Ad LN 21. 3.: Zase jednou na...

Rád bych připomněl jeden moment, který je často opomíjen a souvisí s povahou univerzitního vzdělání. Jestliže dnes musíme počítat s větší frekvencí změn nutné kvalifikace, pak některé problémy nemusí být řešeny stálými přestupy z oboru na obor: nezapomínejme, že existují obory, které studentům dodávají nadhled a umožňují tak nutnost rychlého reorientování nahradit důkladným studiem základů dosahovaným ve větším soustředění a větším klidu, než jak jsme zvyklí v často nervózním shánění aktuálních vědomostí. Věnujme větší pozornost oborům jako filozofie, matematika, logika. To nevyžaduje bůhvíjaké zvětšené náklady, ale vyžaduje to odmítnutí různých opatření, jež vedou k podcenění některých oborů, které potřebujeme jako základ více oborů najednou, a jakožto výchovu k myšlení. Tak vznikalo univerzitní vzdělání schopné vyrovnat se s aktuální potřebou.

Pavel Materna, materna@flu.cas.cz

Názory v této rubrice nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce

Tvrdý brexit se podle všeho blíží

Situace s názorem EU27 na brexit se v posledních dnech a hodinách poměrně radikálně mění. Krátce před uzavěrkou tohoto vydání LN prezidenti a premiéři sedmadvacitky na summitu, který začal včera v Bruselu, podle agentury Reuters zvažovali odklad brexitu do 7. května, nebo do konce roku 2019. Hovořilo se o podmínce, že do příštího pátku britská Dolní sněmovna na třetí pokus schválí už od prosince hotový text dohody o spořádaném britském odchodu.

Summit se měl mimoto zabývat především vztahy EU s Čínou a možnými společnými postupy EU jak v oblasti kybernetické bezpečnosti, tak v regulaci čínských investic. Na programu je i klimatická změna.

Ještě před začátkem summitu jsme mohli mimo jiné zaslechnout poměrně měkký a vlnitý názor od pravděpodobně budoucí německé kancléřky Annetegret Krampové-Karrenbauerové zvané AKK, která by souhlasila s delší, třeba dvouletou lhůtou pro odchod Británie

z EU a vůbec by byla ráda, kdyby si to Britové nakonec rozmysleli. Madam AKK to asi myslí dobře, ale možná podceňuje to, že v případě dlouhé lhůty vyvolají určité kruhy v Británii hysterii s tím, že zlá EU to chce nějak narařit, aby se Británie v EU zasekla nebo tam nějak uvízla. Všechna dobře míněná přání, aby si to Britové rozmysleli a zůstali s námi, mohou mít v důsledku kontraproduktivní účinek. Oficiální postoj německé vlády je víc neutrální či vůči Británii chladnější.

Pak se mluvilo o tom, že budou-li Britové žádat o dlouhé prodloužení brexitové lhůty, budou muset mít jasný a pozitivní plán. A britská vláda nemá jiný plán, než že se pokusí už poněkoličkáte přesvědčit parlament, aby přeci jen schválil brexitovou smlouvu. A když premiérka Theresa Mayová nemá jiný plán a nechce například zkusit druhé referendum nebo setrvání v celní unii s EU, je logické, že nakonec požádala o kratší prodloužení lhůty pro brexit, tedy do 30. června.

MONITOR JANA MACHÁČKA

První reakce předsedy Evropské komise Jeana-Clauda Junckera a následně i předsedy Evropské rady Donalda Tuska byla, že si dovedou představit prodloužení do 23. května, kdy se konají volby do EP. Podle Tuska by prodloužení mělo být jenom krátké, technické a mělo by přijít poté, co Britové konečně schválí brexitovou smlouvu.

Nejtvrději do toho vstoupili Francouzi. Jsou prý ochotni jakékoli prodloužení vetovat, a pokud už budou s mírným prodloužením souhlasit, pak jen pod podmínkou, že Mayová poskytne garance, že se bude pouze ladit výstupní dohoda, ale nebude se znovu projednávat. A také musí být jasné, že Britové už nebudou kandidovat do Evropského parlamentu.

Celý brexit je tak složitý, že i političtí profesionálové, kteří to mají na starosti, nám sdělují věci nelogické, či přímo nesmysly. K tomu, co říká Donald Tusk: pokud britští členové parlamentu schválí příští týden brexitovou smlouvu, nebude žádné prodloužení třeba. Okamžitě začne platit dvouletá přechodná lhůta, v níž budou věci probíhat v podstatě jako dosud. Zboží a lidé se budou pohybovat přes hranice jako dosud a Británie bude nadále přispívat do společného rozpočtu EU.

Požadavek Francie na to, aby Britové už nekandidovali do Evropského parlamentu, jako by předpokládal, že o to Británie bůhvíjak stojí. O čem by byla kampaň? Na jak dlouho by ten mandát byl? Na pár týdnů? Kdo a proč

by takovou zmatenou kampaň vlastně platil?

Navíc, jaké garance může Mayová poskytnout? Jediná garance, kterou může dát, je, že bude mít od parlamentu schválenou brexitovou smlouvu. To ale, jak známo, nebyla schopna zajistit – už se jí to nepovedlo dvakrát. Žádná jiná garance o tom, že smlouva bude schválena, než ta, že smlouva už je schválena, zkrátka neexistuje.

Mayová jistě může navrhnout setrvání Británie v celní unii nebo norský scénář uspořádání vztahů s Evropou. Může to navrhnout, ale nemůže to garantovat, jak žádá Francie. Garantovat to může pouze parlament.

Na závěr: pravděpodobnost brexitu bez dohody se každým dnem zvyšuje. Může k němu dojít ze tří důvodů: britský parlament opět odmítne smlouvu, britská vláda odmítne stáhnout žádost o vystoupení (revokace) anebo EU27 odmítne jakékoli prodloužení.

Autor je předsedou správní rady IPPS